הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סא

חֲבִיב (ה) אָצְלוֹ: **ג** [ג]בְּקְרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ רמ״ה תֵּבוֹת וּכְדֵי (ו) לְהַשְׁלִים רמ״ח כְּנֶגֶד אֵיבָרָיו שֶׁל אָדָם (ז) מְסַיֵּם שְׁלִיחַ צִבּוּר (ח) ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת, (ט) [א]וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר בְּקוֹל רָם (ס) [ב] (י) ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. הַגָּהּ: וּכְנָה כָּל אָדָם יוֹצֵא, הוֹאִיל וְשׁוֹמְעִין מִפִּיו שֶׁל שְׁלִיחַ צִבּוּר אֶלָּא (בית יוסף (ד״ה יש מוהגים) בשם ארחות חיים (דין קדושה מיוחס סוף ד)). וְאִם הָיְתָה רוֹצָה גַּם כֵּן לְאָמְרָם עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, אֵין אִסּוּר (ג) (יא) בְּדָבָר (דברי עצמו). [ד]וְאִם הוּא קוֹרֵא בְּיָחִיד יָכוֹל (ל) (יב) בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר וָוִי״ן שֶׁבָּאֱמֶת וְיַצִּיב שָׁעוֹלִים תִּשְׁעִים, וְהֵם כְּנֶגֶד שֵׁשׁ שְׁמוֹת הַהֲוָיָה, שֶׁכָּל שֵׁם עוֹלֶה עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה וְאַרְבַּעַת אוֹתִיּוֹתָיו הֵם שִׁלְשִׁים. הַגָּהּ: וְיֵשׁ עוֹד טַעַם אַחֵר בַּדָּבָר, דַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר וָוִי״ן עוֹלִין תִּשְׁעִים, וְהַקְּרִיאָה נֶחְשֶׁבֶת אֶחָד, (יג) הֲרֵי תִּשְׁעִים וְאֶחָד כְּמִנְיַן הַשֵּׁם בְּקְרִיאָתוֹ וּבִכְתִיבָתוֹ, וְהֲרֵי כְּאִלּוּ אָמַר ה׳ אֲדֹנ״י אֱמֶת (מהרי״ק שורש מ״ב (מד׳ שלפניו שורש ס) ואגור (סי׳ קז)). וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּכָל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּיָחִיד (יד) יֹאמַר אַל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (ה) שְׁמַע וְגוֹ׳, כִּי שֶׁלֹּשׁ תֵּבוֹת אֵלּוּ מַשְׁלִימִין הַמִּנְיָן שֶׁל רמ״ח, וְהוּא בִּמְקוֹם אָמֵן שֵׁשׁ לַעֲנוֹת אַחַר בָּרוּךְ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְכֵן נוֹהֲגִין. וְנִרְאֶה לִי מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁקּוֹרֵא עִם הַצִּבּוּר לֹא יֹאמַר אַל מֶלֶךְ נֶאֱמָן, רַק (טו) יֹאמַר אָמֵן אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר כְּשֶׁמְּסַיֵּם הַבְּרָכָה, (טז) וְכֵן נוֹהֲגִין לִקְרוֹת פָּסוּק רִאשׁוֹן בְּקוֹל רָם, כְּדֵי לְעוֹרֵר הַכַּוָּנָה: **ד** [ה]נוֹהֲגִין לִתֵּן (ו) [ז] (יז) יְדֵיהֶם עַל פְּנֵיהֶם בְּקְרִיאַת פָּסוּק רִאשׁוֹן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בְּדָבָר אַחֵר שֶׁמּוֹנְעוֹ מִלְּכַוֵּן: (יח) לְהַאֲרִיךְ בְּחִי״ת שֶׁל אֶחָד, כְּדֵי שֶׁיַּמְלִיךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, [ח]שֶׁלָּזֶה רוֹמְזִים הַחִטּוֹטְרוֹת

גּ זהר סוף פרשת וַיֵּרָא אֵלָיו ה׳ (סתר תורה קא. ע״ש, ועי׳ זוהר חדש רות ל:) וּבְתִקּוּנִים תִּקּוּן (י״א) [י׳] (כה:).
ד שם (בזוהר חדש).
ה טור. ו מָהָא דְּבָרְכוֹת י״ג (ע״ב) לְפָרוּשׁ הָרֹא״ש (סי״ב סי׳ ג). ז שָׁם בַּגְּמָרָא.
ח מִנְחוֹת כ״ט עַמּוּד ב׳.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ב] ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וּבְבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) כָּתַב דְּהַבַּ״ח וּפְרִי חָדָשׁ הִסְכִּימוּ לְהַיְרוּשָׁלְמִי (מגילה פ״ד ה״ח) שֶׁאִם קוֹרֵא בְּיָחִיד שָׁרִי לֵיה לְמִכְפֶּל ה׳ אֱלֹהֵיכֶם, וְשֶׁמִּצְּדִי שֶׁכֵּן כָּתַב מוֹרֵנוּ הָרַב חַיִּים וִיטָאל זצ״ל (שער הכוונות דרושי הלילה דרוש ט) שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן רַבָּנוּ הָאֲרִ״י ז״ל, וְכֵן חֹלֶק מְקוֹם אֱמֶת וְיַצִּיב וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל הָרַאֲבַ״ד בְּעִנְיַן הַכַּשׁוּת וְהַזְּכָרוֹת שֶׁכָּתַבְתִּי וְהֶבִיאוּ בְּשַׁבְּלֵי לֶקֶט (סי׳ ח), עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם אֱמֶת לְחוֹדֵיהּ לֹא יִכְפֹּל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב (כאר היטב) לְקַמָּן סָעִיף קָטָן ג׳, עַיֵּן שָׁם שֶׁהִדְרְכֵי מֹשֶׁה כָּתַב כֵּן בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ג ח״כ). וְעַיֵּן בְּשוּ״ת מַיִם רַבִּים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן א׳ דְּשָׁלִיחַ צִבּוּר שֶׁאוֹמֵר מֵלֶךְ אֱמֶת בְּקוֹל רָם וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר ה׳ אֱלֹקֵיכֶם אֱמֶת לְהַשְׁלִים רמ״ח תֵּבוֹת, לְאוֹ שַׁפִּיר עָבֵיד, רַק יֹאמַר מֵלֶךְ אֱמֶת בְּפֶתַח רִאשׁוֹן בְּלָחַשׁ, וְאַחַר כָּךְ יַחֲזוֹר וְיֹאמַר הַשֵּׁשׁ תֵּבוֹת בְּקוֹל רָם, וְזֶהוּ הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר אֲבָל הַצִּבּוּר לֹא יַחֲזִירוּ כְּלָל, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּסֵדֶר הַיּוֹם (כוונת ש״ת הוהחה) מִי שֶׁלֹּא הִשְׁלִים קְרִיאַת שְׁמַע וּכְבָר הִקְדִּים הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְיָסַם, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּצַמְצֵם בְּפֶתַח אֱמֶת וְיִשְׁתֹּק וְיִשְׁמַע לִשְׁלִיחַ צִבּוּר כְּשֶׁחוֹזֵר ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת וְאַחַר כָּךְ יִגְמֹר הַקְּרִיאַת שְׁמַע, וְיוֹצִיא לוֹ כֵּיוָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ קְרִיאַת שְׁמַע, וְזֶה צָרִיךְ סְפֵי מִלְּכַתְּךָ בְּט״ו וְרִי״ן, עַיֵּן שָׁם. וּכְשֶׁלְּמִי צִבּוּר (ריטי ק״ש אות כו) כָּתַב כְּשֵׁם מַשָּׁה יְהוּדָה (סק״א) שֶׁכָּתַב שֶׁפָּה שֶׁקִּבֵּל לִשְׁמֹעַ מֵהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר בִּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע לֹא הָוֵי לֵיהּ כְּקוֹרֵא לְמִפְרַע רַק לְעִנְיַן שֶׁיִּצְא יְדֵי חוֹבָתוֹ, אֲבָל לֹא לְעִנְיַן דַּחֲשִׁיב הַפְסָק, וּמַה שֶּׁשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר לֹא הָוֵי כְּקוֹרֵא בְּצִמְצוּם, אֶלָּא יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ מַה שֶּׁשּׁוֹמֵעַ עָלָיו בְּחִיּוּב לְהַשְׁלִים רמ״ח תֵּבוֹת וְהוּא קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע כְּסִדְרוֹ, וְכֵן כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכָי (סק״ב) עַיֵּן שָׁם: **ה** [ו] יְדֵיהֶם. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשַׁלְחָן עָרוּךְ עַל פְּנֵיהֶם רוֹצֶה לוֹמַר עַל הָעֵינַיִם, וְכֵן כָּתַב בִּקְצִיר עֵץ חַיִּים (שער הק״ש פ״ח) יִקְּבֹר עֵינָיו בְּיָדוֹ הַיְמָנִית כו׳. וְאִפְשָׁר שֶׁחֲבוֹת עַל פְּנֵיהֶם צָרִיךְ לוֹמַר עַל הָעֵינַיִם, אַךְ בְּשׁוּר לֹא מִשְׁמַע כֵּן. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) בְּשֵׁם מְהַרִּי״ל (הל׳ תפלה) שֶׁהַנִּיחַ יָדָיו עַל עֵינָיו כו׳. וְכֵן בִּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא (יג:) גַּבֵּי רַבִּי. וְעַיֵּן בְּשׁוּר:

בְּאֵר הַיֵּטֵב

תִּשָּׁא׳ וּבְפָסוּק ׳וּכְתַבְתָּם׳ דְּשׁוּר ׳לֹא תַחְמֹד׳. וּבְפָסוּק ׳וְאָסַפְתָּ׳ דְּשׁוּר ׳לֹא תִגְנֹב׳. וּבְפָסוּק ׳וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה׳ דְּשׁוּר ׳לֹא תִרְצָח׳. וּבְפָסוּק ׳לְמַעַן יַרְבּוּ יְמֵיכֶם׳ דְּשׁוּר ׳כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ׳. וּבְפָסוּק ׳וְלֹא תְתוּרוּ׳ דְּשׁוּר ׳לֹא תְנָאֵף׳. וּבְפָסוּק ׳לְמַעַן תִּזָּכְרוּ׳ דְּשׁוּר ׳זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת׳ שֶׁשָּׁקוּל כְּכָל הַתּוֹרָה. וּבְפָסוּק ׳אֲנִי ה׳ אֱלֹהֵיכֶם׳ דְּשׁוּר ׳לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׳. וְעַיֵּן בְּכֹל בּוֹ (סי׳ י) הֵבִיאוּ בְּסֵפֶר אֵלֶּה רַבָּה (סק״א) עוֹד רְמָזִים אֲחֵרִים]: **ג** (ג) ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. וּבִמְקוֹם שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לַחֲזוֹר אֵין מוֹחִין בְּיָדָם. וּבְכֵפֶר עֲשָׂרָה (מאמר אם כל חי ח״א סי׳ יז) כָּתַב דְּשָׁלִיחַ צִבּוּר אֵינוֹ אוֹמֵר בְּלָחַשׁ אֱמֶת, וְיָחִיד אוֹמֵר בְּלָחַשׁ אֱמֶת וְאֵינוֹ חוֹזֵר וְאוֹמֵר אֱמֶת. אֲבָל מֵהָרִ״ם אֲלַשְׁקַר (סי׳ סה) כָּתַב שֵׁשׁ לוֹמַר גַּם בְּפֶתַח הָרִאשׁוֹן אֱמֶת שֶׁלֹּא לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, וְאֱמֶת הַשֵּׁנִי אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן. וְכֵן כָּתַב הָרַדְבַּ״ז (חלק ב׳ סימן נ״ח) [ס׳ אלף קכז] וּמְהָרַ״ם (בשו״ת הרא״ם) חֵלֶק א׳ סִימָן ב׳. וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ וּבְמִנְיַן אַבְרָהָם (סק״א). וְעַיֵּן בְּחִשּׁוּבֵי נַחֲלַת שִׁבְעָה חֵלֶק ב׳ סִימָן כ״ו שֶׁכָּתַב שֵׁשׁ לִגְעֹר בְּשָׁלִיחַ צִבּוּר בְּשֶׁחוֹזֵר ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת שֶׁלֹּא יַחֲזוֹר גַּם כֵּן תֵּבַת אֲנִי, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן, וְהֵבִיא מִלְּבוּשֵׁי צֶדֶק (הגב״י): (ג) דָּבָר. אֲבָל אֵינוֹ אוֹמֵר אֱמֶת לְחוֹדֵיהּ עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, דְּהָוֵי כְּשָׁמַע שְׁמַע. דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב), וְעַיֵּן בְּנֶקֶט הַגְּדוֹלָה (סי׳ סו הגה״ט): (ד) בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר וָוִי״ן. וּכְעֵרְכִית יִכַּוֵּן שֶׁאֱמֶת עוֹלֶה בְּמִקּוּם שִׁלְשָׁה שְׁמוֹת הַנ״ל. עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת (שם) מִנַּן אַבְרָהָם (סק״ב): (ה) שְׁמַע. וּכְמַשֶּׁה מֹשֶׁה (סי׳ ג) כָּתַב שֶׁרָשַׁ״ל (ע״י בשו״ת סי׳ סד) לֹא רָצָה לְהַפְסִיק. וּבְבֵית יוֹסֵף (ד״ה יש נוהגים) מַשְׁמַע שֶׁמְּנַהֵג קַדְמוֹנִים הוּא, וְכֵן כָּתַב הַצַּ״ח (סק״ב). וְעַיֵּן שְׁרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״א): **ה** (ו) יְדֵיהֶם. רוֹצֶה לוֹמַר יַד יָמִין:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֵינִישׁ לְקְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל זְמַן דְּקָרֵי לָהּ כְּפִרוּטְגְּמָא חֲדָשָׁה [הוּא כְּתַב צְווּחֵי הַפָּלֶךְ עַל בְּנֵי מְדִינָתוֹ], וְיַחְשֹׁב בְּלִבּוֹ אִלּוּ מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם שׁוֹלֵחַ פְּרוּטְגְּמָא חֲדָשָׁה בְּגַוַּאֵי הֵיוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה קוֹרְאִין אוֹתָהּ בְּאֵימָה וְיִרְאָה בְּרֹתֶת וָזִיעַ, קַל וָחֹמֶר לִקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא פְּרוּטְגְּמָא שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁחַיָּב כָּל אֶחָד לִקְרוֹתָהּ בְּאֵימָה וְיִרְאָה בְּרֹתֶת וָזִיעַ. וְכָתַב הַפְּרִישָׁה (סק״א) דְּלִכְאִי הַמְשִׁילוֹ לִפְרוּטְגְּמָא כְּתַב צְווּחֵי הַפָּלֶךְ, לוֹמַר לְךָ שֶׁלֹּא תִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּחָטֵיפָה וּכְמַרוּצָה וּכְעַרְבּוּבְיָה הַדְּבָרִים, אֶלָּא בְּמִתּוּן מִלָּה בְּמִלָּה וּכְהָפְסֵק בֵּין דָּבָר לְדָבָר, כְּאָדָם הַקּוֹרֵא צְווּחֵי הַפָּלֶךְ שֶׁקּוֹרֵא בְּמִתּוּן גָּדוֹל כָּל צְווּחֵי בְּנֵי עַצְמוֹ לַהֲבִינוֹ עַל תְּכוּנָתוֹ, כָּךְ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע כָּל צְווּחֵי עִנְיָנָהּ וְעִנְיָנָהּ הַנִּזְכָּר בּוֹ יָשִׂים אֶל לִבּוֹ לַהֲבִינוֹ, כִּי הוּא צְווּחֵי הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל בָּרוּךְ הוּא: **ב** (ה) אֶצְלוֹ. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משז״ ס״ק א) שֶׁעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה צָרִיךְ שִׂיחְיֶה לְהָבִין בְּכָל פַּעַם מַה שֶּׁאוֹמֵר, וְלֹא לִקְרוֹתָהּ בְּמִרוּצָה כִּפְי הַהֶרְגֵּל וְרַק לְצֵאת יְדֵי קְרִיאָה: **ג** (ו) לְהַשְׁלִים רמ״ח. כִּדְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם (זהר חדש רות ל:) פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר ׳רְפָאוֹת תְּהִי לְשָׁרֶךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ׳ (משלי ג ח), הַתּוֹרָה הִיא רְפוּאָה לַגּוּף וְלָעֲצָמוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, דְּאָמַר רַבִּי נְהוֹרַאי אָמַר רַבִּי נְחֶמְיָה בְּקְרִיאַת שְׁמַע רמ״ח תֵּבוֹת כְּמִנְיַן אֵיבָרָיו שֶׁל אָדָם וְהַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע כְּתִקּוּנוֹ כָּל אֵבֶר וְאֵבֶר נוֹטֵל תֵּבָה אַחַת וּמִתְרַפֵּא בּוֹ, וְדָא ׳רְפוּאוֹת תְּהִי לְשָׁרֶךָ׳ וְכוּ׳, וְהַלֹּא בְּקְרִיאַת שְׁמַע אֵין שָׁם אֶלָּא רמ״ח תֵּבוֹת וְכוּ׳, מַאי תַּקָּנְתֵּיהּ, תִּקְנוּ שֶׁיְּהֵא שְׁלִיחַ צִבּוּר חוֹזֵר שֶׁלֹּשׁ תֵּבוֹת, וּמַאן נִינְהוּ ׳ד׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת׳, כְּדֵי לְהַשְׁלִים רמ״ח תֵּבוֹת עַל הָעֵינַיִם וְכוּ׳, מִפְּנֵי שֶׁחִסְרוּ שֶׁלֹּשׁ תֵּבוֹת שֶׁלֹּא עִם הַצִּבּוּר אֵינוֹ מַשְׁלִים אֵיבָרָיו, בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר וָוִי״ן דְּבָאֱמֶת וְיַצִּיב, וְעִם כָּל דָּא הָיָה קוֹרֵא עָלָיו אַבָּא ׳אָמַלְּלוּ עֵינַי מִלְּהַבִּיט לְהָמְנוֹת׳ (קהלת א טו), אוֹתָם שֶׁלֹּשׁ תֵּבוֹת הִקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר חוֹזֵר לֹא יוּכַל לְהָמְנוֹת אוֹתָם לְהַשְׁלִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ג) מִנַּן אַבְרָהָם (סק״א): (ד) נֶחְלַת שִׁבְעָה (ח״ב סי׳ כה): (ה) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב): (ו) מִנַּן אַבְרָהָם (סק״ב): (ז) מִנַּן אַבְרָהָם (סק״ג): **ה** (ם) עֲטָרַת זְקֵנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכתב בסידור: יחיד המתפלל לעצמו יחזור תיבות אני ה׳ אלהיכם. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב שיענה אמן אחר הש״ץ שמסיים הברכה. וכן הוא המנהג. וכ״כ בסימן נ״ט (ס״ד).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁבְּאֶמְצַע גַּג הַחַי״ת. וְיַאֲרִיךְ בְּדָלֶ״ת שֶׁל אֶחָד שִׁעוּר שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָחִיד בְּעוֹלָמוֹ וּמוֹשֵׁל בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, (יט) [א]וְלֹא יַאֲרִיךְ יוֹתֵר מִכְּשִׁעוּר זֶה. [ט]וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לְהַטּוֹת הָרֹאשׁ כְּפִי

(ו) (כ) הַמַּחֲשָׁבָה מַעֲלָה וּמַטָּה וּלְאַרְבַּע רוּחוֹת: ז [ז]יַדְגִּישׁ (פ) [ח] (כא) בַּדָּלֶ״ת שֶׁלֹּא תְּהֵא כְּרֵי״ש: ח [כ]לֹא יַחְטֹף בַּחֵי״ת [ל]וְלֹא יַאֲרִיךְ בָּאָלֶ״ף: ט [מ]אָסוּר לוֹמַר (כב) שְׁמַע (ע) שְׁתֵּי פְּעָמִים, (כג) * בֵּין שֶׁכּוֹפֵל הַתֵּבוֹת שֶׁאוֹמַר שְׁמַע בֵּין שֶׁכּוֹפֵל (כד) הַפָּסוּק רִאשׁוֹן: י [נ]כְּשֶׁקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע (כה) עַל מִטָּתוֹ, מַתְחִיל לְקָרוֹת כָּל הַפָּרָשָׁה וְלַחֲזֹר וּלְקָרוֹתָהּ. [ס]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁגַּם בָּזֶה יֵשׁ לְזַהֵר מִלּוֹמַר פָּסוּק רִאשׁוֹן.

(הַגָּהָה: שְׁתֵּי פְּעָמִים): יא [ע]הָאוֹמְרִים בְּאַשְׁמֻרֹת בְּסִלְיחוֹת וּבְיוֹם כִּפּוּר בְּתִפְלַת נְעִילָה שְׁתֵּי פְּעָמִים פָּסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לְלַמְּדָם (כו) שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ: יב [פ]ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים׳ שֶׁאוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּיוֹם כִּפּוּר בְּתִפְלַת נְעִילָה שֶׁבַע פְּעָמִים, (כז) מִנְהָג כָּשֵׁר הוּא. הַגָּהָה: יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא לַעֲנוֹת עַל שׁוּם בְּרָכָה (כח) שְׁתֵּי פְּעָמִים (י) אָמֵן (בית יוסף (ד״ה כתוב ומהם) בשם אהל מועד (שער ק״ש דרך ו נמיק ז)): יג * [צ]אַחַר פָּסוּק רִאשׁוֹן

בְּאֵר הַיטֵב

ו (ו) הַמַּחֲשָׁבָה. אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן (יומא יט:) הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע לֹא יִקְרֵץ בְּעֵינָיו וְכוּ׳, דְּהָתָם הַקְרִיצָה וְהָרְמִיזָה לְצָרְכָּךְ דָּבָר אַחֵר וּמְבַטְּלִין הַכַּוָּנָה, אֲבָל הָכָא הָרְמִיזָה הִיא צָרְכָּהּ הַכַּוָּנָה. הָרֹאשׁ״ש (פ״ב סי׳ ג). וְהַטָּיָה צְרִיכָה לִהְיוֹת מִזְּרָח צָפוֹן מַעֲרָב דָּרוֹם, וְלֹא יַטֶּה הָרֹאשׁ מִזְּרָח מַעֲרָב צָפוֹן דָּרוֹם, דְּהָוֵי דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי. עֶטֶרֶת זְקֵנִים: ז (ח) בַּדָּלֶ״ת. וְלֹא יַדְגִּישׁ יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ הֵד׳ נֶקְוֵדָה בְּשׁוּרָא אוֹ בְּצֵירֵי, אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁיְּסַיֵּעַ בְּפֶה יָפָה. בְּ״ח (פ״ב סי׳ ג). מָגֵן אַבְרָהָם (פס״ק) פְּרִי חָדָשׁ: ט [מ]אָסוּר לוֹמַר (כב) שְׁמַע (ע) שְׁתֵּי פְּעָמִים. וְאִם לֹא כִּוֵּן יַחְזֹר וְיִקְרָא בְּלַחַשׁ, וְכֵן יֵשׁ לְדַיֵּק מִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא (לג:) דְּאָמְרִינַן מְשַׁקְּרִין אוֹתוֹ, מַשְׁמַע בְּדִאִיכָּא אַחֲרִים דִּשְׁמְעִין אוֹתוֹ, אֲבָל בְּדְלֵיכָּא אַחֲרִים דִּשְׁמְעִין אוֹתוֹ, דְּהַיְנוּ אִם הוּא בְּצִבּוּר וּבְלַחַשׁ אוֹ בְּיָחִיד אֲפִלּוּ בְּקוֹל רָם, לַיִת לָן בָּהּ. בְּ״ח (פ״ס). וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר חֲסִידִים סִימָן י״ח. וְעַיֵּן ט״ז סָעִיף קָטָן ג׳. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת דְּאִם כֵּן מַאי פְּרִיךְ הַשַּׁ״ס מִבְּרָכוֹת דַּף ל״ג עַמּוּד ב׳ מַהַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע וְכוֹפְלָהּ, דִּלְמָא אֲיֵרֵי בְּלַחַשׁ אוֹ בְּיָחִיד, דְּאִם כֵּן אֲפִלּוּ מִגַּוָּה לֵיכָּא, עַיֵּן שָׁם. וּבְסִלְיחוֹת שֶׁפִּסְקִיק הַרְבֵּה בֵּיתֵּתִים מַהַר לוֹמַר בְּכָל פַּעַם שֶׁאוֹמַר וַיַּעֲבֹר. שָׁלָ״ה (מס׳ תמיד פרק נר מצוה אות כח) מָגֵן אַבְרָהָם (פס״ק). וְהוּא הַדִּין עַל שְׁנֵי עִנְיָנִים חֲלוּקִים מַהַר לִכְפֹּל, דְּאָמְרִינַן בְּפֶרֶק הַחָלִיל (סוכה נג:) אֲהָא דְּתָנֵן שֶׁהָיָה עֵינָיו, דְּמַשְׁקִינַן שָׁם דְּהָכִי קָאָמַר לֵיהּ אֲנָחְנוּ מוֹדִים וְעֵינֵינוּ לֵיהּ מְיֻחָלוֹת, וְכָתַב רַשׁ״י שָׁם (נג: ד״ה אנו) כֵּיוָן דְּאַתְרֵי מִילֵּי קָמַדְכִּיר לַיִת לָן בָּהּ, עַיֵּן שָׁם. וְסוֹגְיָא זוֹ אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ מַהֲגָ״ח (שם) בְּמֶה שֶׁפָּסַק הֵיכָא שֶׁכָּל הַקָּהָל אוֹמְרִים לַיִּקָּא קְפִידָא, דְּהָא הָתָם כָּל הַקָּהָל הָיוּ אוֹמְרִים אוֹתוֹ וַאֲפִלּוּ הָכִי שְׁמַע מְשַׁקְּרִין אוֹתוֹ. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט׳: יב (י) אָמֵן. וּבַיִת יוֹסֵף חוֹלֵק וְכָתַב דְּמִתְּאֵר קְרָא ׳אָמֵן וְאָמֵן׳ וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין אוֹמֵר בְּנִי״ו אוֹ בְּלֹא נִי״ו, וְכֵן כָּתַב הַבַּחַיֵּי פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח (שמות יד לא) וְהַמְקֻבָּל וְכוֹפֵל אָמֵן וְאָמֵן זוֹכֶה לִשְׁנֵי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [ח] בַּדָּלֶ״ת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וּבְשֻׁלְחָן צָבוּר (דיני ק״ש אות יח) בְּשֵׁם סֵפֶר שְׁתֵּי יָדוֹת (דרך חיים בית פט) הָאֲרִיךְ בָּזֶה שֶׁאֵין לְקָרוֹתָהּ בְּדַגֵּשׁ, דְּמִשְׁמַע דְּיֵשׁ כְּמוֹ ׳דֵּי מַחְסוֹרוֹ׳ (דברים טו ח), אֶלָּא רְפוּיָה כו׳, וּבְדַגֵּשׁ נִשְׁמַע אַחֲרֵי אוֹ אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ כְּמוֹ ׳יַחְתֹּךְ יִתְּרוֹ׳ (שמות יח יט), וְלֹא קַיְּמִים מִצְוַת יַחַד הַשֵּׁם. וְגַם מַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יַאֲרִיךְ בָּאָלֶ״ף, כִּי הוּא בְּקָבּוּל שֶׁהוּא תְּנוּעָה קְטַנָּה. וְלֹא יַחְטֹף בַּחֵי״ת, שֶׁהוּא בְּקָמָץ לֹא יָמִיר בְּקָרְאָתָהּ, שֶׁהוּא תְּנוּעָה גְּדוֹלָה, עַיֵּן שָׁם.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ה״ט) שֶׁיַּאֲרִיךְ בַּחֵי״ת כְּשִׁעוּר שְׁלִישׁ, וּבַדָּלֶ״ת כְּשִׁעוּר שְׁנֵי שְׁלִישִׁים. [י]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא יַאֲרִיךְ בַּחֵי״ת כְּלָל רַק יְכַוֵּן הַכֹּל בַּדָּלֶ״ת, וְכֵן כָּתַב הַגְּרִ״א בְּבֵאוּרוֹ: (יט) וְלֹא יַאֲרִיךְ יוֹתֵר. עַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ה) בְּשֵׁם הַפְּרִי חָדָשׁ: (כ) הַמַּחֲשָׁבָה. אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן (יומא יט:) הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע לֹא יִקְרֵץ בְּעֵינָיו וְכוּ׳, דְּהָתָם הַקְרִיצָה וְהָרְמִיזָה לְצָרְכָּךְ דָּבָר אַחֵר וּמְבַטְּלִין הַכַּוָּנָה, (ט) אֲבָל הָכָא הָרְמִיזָה הִיא לְצָרְכָּךְ הַכַּוָּנָה. (י) וְהַטָּיָה צְרִיכָה לִהְיוֹת מִזְּרָח צָפוֹן מַעֲרָב דָּרוֹם, וְלֹא יַטֶּה הָרֹאשׁ מִזְּרָח מַעֲרָב צָפוֹן דָּרוֹם, דְּהָוֵי חֵט וְשָׁלוֹם שְׁתֵּי וַעֲרָב: ז (כא) בַּדָּלֶ״ת. וְלֹא יַדְגִּישׁ יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ הַדָּלֶ״ת נְקֻדָּה בְּשׁוּרָא אוֹ בְּצֵירֵי״, אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁיְּטַיְּעֶנָּה בַּפֶּה יָפָה: ט (כב) שְׁמַע שְׁתֵּי פְּעָמִים. מִשּׁוּם דִּנְרָאֶה כְּאִלּוּ מְקַבֵּל עָלָיו שְׁתֵּי רְשָׁיוֹת חֵט וְשָׁלוֹם. (יא) וְאִם לֹא כִּוֵּן מַעִקָּרָא יַחְזֹר וְיִקְרָא בְּלַחַשׁ, וְאִם לֵיכָּא שׁוֹמְעִין אֲפִלּוּ בְּקוֹל רָם מַהַר לוֹמַר (יב) אֲבָל אִם כִּוֵּן מַעִקָּרָא אֲפִלּוּ בְּלַחַשׁ אָסוּר. (יג) וּבְסִלְיחוֹת מַהַר לוֹמַר שְׁמַע בְּכָל פַּעַם שֶׁאוֹמַר וַיַּעֲבֹר, דְּכֵיוָן שֶׁמַּפְסִיק הַרְבֵּה בֵּינְתַיִם לֹא מִיחֲזֵי כִּשְׁתֵּי רְשָׁיוֹת. וְעַיֵּן בְּטַ״ז בְּסִימָן ס״ג סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דְּאִם מַמְתִּין אֵיזֶה זְמַן בֵּין הַקְרִיאָה רִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה שָׁרֵי, דְּאֵין מַשְׁתְּקִין אוֹתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא שְׁתֵּי פְּעָמִים רְצוּפִים, (יד) וַאֲפִלּוּ מִגַּוָּה נָמֵי לֹא הָוֵי: (כג) בֵּין שֶׁכּוֹפֵל. וּבְדִיעֲבַד בְּכָפִילַת הַפָּסוּק יָצָא. וּבְכָפִילַת הַתֵּבוֹת צָרִיךְ עִיּוּן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה בין שכופל): (כד) הַפָּסוּק רִאשׁוֹן. אִיתָא בְּבַיִת יוֹסֵף (ד״ה האומר) דְּמִפָּסוּק רִאשׁוֹן וְהָלְאָה אֵין חָשָׁשׁ, וּמִלְּשׁוֹן הָרַי״ף (כג:) לְכָאוֹרָה לֹא מַשְׁמַע כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים סק״ה) שֶׁגַּם הַמְאִירִי (מגילה כה. ד״ה זהו ביאור) מַחְמִיר בָּזֶה, אַף עַל מִטָּתוֹ בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: י (כה) עַל מִטָּתוֹ. מַשְׁמַע דַּוְקָא עַל מִטָּתוֹ כְּדֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁנָה מִתּוֹךְ קְרִיאַת שְׁמַע מִשּׁוּם שְׁמִירָה, (טו) אֲבָל בִּמְקוֹם אַחֵר אָסוּר לִקְרוֹת אֲפִלּוּ פָּרָשָׁה כְּלָלָה שְׁתֵּי פְּעָמִים. וְעַל מִטָּתוֹ גַּם כֵּן אֵין מַהַר אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא הַפָּרָשָׁה וְלֹא פָּסוּק רִאשׁוֹן בִּלְבַד [הַגְּרִ״א]. וְנִרְאֶה לִי דְּכָל זֶה דַּוְקָא אִם קוֹרֵא פָּרָשַׁת שְׁמַע לְבַדָּהּ, אֲבָל אִם קוֹרֵא גַּם כֵּן שְׁאָר הַפָּרָשִׁיוֹת אֵין חֶשְׁשׁ בְּדָבָר: יא (כו) שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ. וְהַבַּ״ח (ס״ז) כָּתַב דְּאֵין לְבַטֵּל הַמִּנְהָג בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן, וְכֵן כָּתַב אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ט יז). אֲבָל הַלְּבוּשׁ וְהַלְּחֹם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות פ״ה אות מח) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) אוֹסְרִין, וּמִדִּבְרֵי הַגְּרִ״א מְשַׁמַע גַּם כֵּן שֶׁאוֹסֵר: יב (כז) מִנְהָג כָּשֵׁר הוּא. שֶׁמְּשַׁבְּחִין לַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁדָּר לְמַעְלָה מִשְׁבָּעָה רְקִיעִים. גַּם מִצִּינוּ בְּקָרָא שְׁתֵּי פְּעָמִים ׳ה׳ הוּא הָאֱלֹקִים׳, גַּבֵּי אֵלִיָּהוּ (מלכים א׳ יח לט). (מז) וּמַה שֶּׁאוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ רְשָׁיוֹת אֶלָּא בְּפָסוּק שְׁמַע שֶׁהוּא עִקַּר קַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְכֵיוָן שֶׁקִּבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם פַּעַם אַחַת אֵין חֶשְׁשׁ בַּאֲמִירַת בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יוֹתֵר מִפַּעַם אֶחָד, דְּהָא קַאֵי עַל פָּסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְלֵיכָּא מַאן דְּאָתֵי לְמִיטְעֵי: (כח) שְׁתֵּי פְּעָמִים אָמֵן.

שַׁעַר הַציּוּן

ו (ע) טוּר: (י) עֶטֶרֶת זְקֵנִים: מ (יט) פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ג) בְּשֵׁם הַבַּ״ח (ס״ז): (יכ) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְשֻׁלְחָן (מס׳ תמיד פרק נר מצוה אות כח):

ז (יד) פְּרִי מְגַדִּים (שם): י (טו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): יב (טז) ט״ז (סק״ד). וּפְרִי מְגַדִּים גַּם כֵּן מַתִּיר מִשַּׁעַם אַחֵר:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֲרַב: א] וכתב בשו״ע הרב (ס״ז): וכל שכן שלא יפה עושים המדגישין ומאריכין יותר מדאי, ונראה כאילו הד׳ נקודה בשו״א, ומה שאמרו להאריך בד׳ של אחד, לא אמרו להאריך ולמשוך בקריאת הד׳, שהרי כל אות שבסוף התיבה ואין נקודה תחתיה, היא נחטפת לגמרי. אלא יאריך במחשבתו להמליכו בד׳ רוחות **המשך בסוף הספר**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah